

Sygn. akt II CNP 118/06

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 12 stycznia 2007 r.

skargi E. P.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Apelacyjnego z dnia 2 lutego 2006 r.,

wydanego w sprawie z powództwa E. P.

przeciwko W. P.

o rozwód,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 2 lutego 2006 r., oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 7 czerwca 2005 r., sygn. akt II C .../01, rozwiązującego małżeństwo stron przez rozwód z winy obojga małżonków, rozstrzygającego o władzy rodzicielskiej nad ich wspólnym małoletnim synem M. S. P., ustalającego kontakty pozwanego z tym dzieckiem oraz orzekającego o obowiązku ponoszenia kosztów jego utrzymania i wychowania.

Powódka wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w części oddalającej apelację i utrzymującym przez to w mocy pkt 3 wyroku Sądu Okręgowego, regulującego kontakty pozwanego z małoletnim wspólnym synem stron.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Z unormowania powyższego wynika, że przesłanką dopuszczalności przewidzianej w nim skargi jest nie tylko uprawomocnienie się orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, ale także wyrządzenie stronie szkody przez wydanie tego orzeczenia oraz niemożność jego zmiany lub uchylenia w drodze przysługujących poszkodowanemu środków prawnych. Do przesłanek tych nawiązuje art. 424⁵ § 1 k.p.c. określający wymagania konstrukcyjne, jakim musi odpowiadać skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Skarga wniesiona przez powódkę nie czyni zadość wymaganiu określonemu w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. a polegającemu na wykazaniu, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Zauważyć bowiem należy, iż zgodnie z treścią art. 577 k.p.c. sąd opiekuńczy może zmienić swoje postanowienie nawet prawomocne, jeżeli wymaga

tego dobro osoby 5 której postępowanie dotyczy. Artykuł 577 k.p.c. jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 523 k.p.c., według którego prawomocne postanowienie orzekające co do istoty sprawy nie może być uchylone lub zmienione.

Sąd opiekuńczy jest uprawniony do zmiany lub uchylenia każdego prawomocnego postanowienia sądu zarówno o treści pozytywnej, jak i negatywnej, choćby zapadło ono przed innym sądem opiekuńczym lub innym składem orzekającym. Kryterium zmiany lub uchylenia prawomocnego postanowienia jest dobro osoby, której postępowanie dotyczy, a więc małoletniego lub innej osoby podlegającej opiece. W razie zaistnienia tej przesłanki sąd jest zobowiązany do uchylenia lub zmiany takiego postanowienia z urzędu, także w sprawach, które mogą być wszczęte tylko na wniosek.

Uniemożliwianie właściwych kontaktów pomiędzy rodzicem a dzieckiem narusza interes małoletniego i może stanowić przyczynę uzasadniającą zmianę prawomocnego postanowienia regulującego te kontakty. Nie można zatem przyjąć, iż wzruszenie zawartego w tym przedmiocie w wyroku rozwodowym rozstrzygnięcia nie jest możliwe przy wykorzystaniu innych środków prawnych.

Skarga powódki nie spełnia też wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., jako że nie zawiera uprawdopodobnienia wyrządzenia powódce szkody przez wydanie zaskarżonego orzeczenia.

Art. 424¹ § 1 k.p.c. nie określa pojęcia szkody. Nie definiują go też przepisy kodeksu cywilnego. W doktrynie nie ma zgody co do tego, czy szkodą jest tylko strata materialna, czy także uszczerbek niematerialny. Przyjąć jednak należy, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu przysługuje tylko w razie powstania szkody majątkowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2006 r. IV CNP 48/06 niepubl.).

Na gruncie odpowiedzialności deliktowej kodeks cywilny odróżnia obowiązek naprawienia szkody od obowiązku dania zadośćuczynienia pieniężnego, odnosząc pierwszy z nich do uszczerbku majątkowego, a drugi - do straty niematerialnej, tj. krzywdy (por. art. 24 § 1 i 2 art. 444 § 1, art. 445 § 1, art. 448, art. 417² k.c.).

Jednocześnie, kodeks cywilny wyraża zasadę, że zadośćuczynienie przysługuje tylko w przypadkach wyraźnie wskazanych.

W rozpoznawanej sprawie wnosząca skargę powoływała się na szkodę w postaci niewłaściwego ustalenia kontaktów ojca z dzieckiem, które w każdym miesiącu musi zmieniać swoje miejsce zamieszkania. Twierdziła przy tym, że utrzymywanie takiego stanu doprowadzi do nieodwracalnych zmian w psychice i osobowości małoletniego.

Wskazywana przez skarżącą szkoda nie ma zatem charakteru majątkowego. Przesądza to o braku spełnienia przesłanki uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody przewidzianej w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.

W myśl art. 424⁸ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca skargę nie spełniającą wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. Wypełniając dyspozycję tego przepisu należało orzec, jak w sentencji.